

Spis treści

Wstęp	7
I. Dzieje zboru Braci Polskich w XVI i XVII stuleciu	14
1. Panorama idei politycznych i religijnych w Rzeczypospolitej XV i XVI wieku	14
2. Kwestie religijne w ruchu egzekucyjnym	20
3. Prekursorzy nowożytnego antytrynitaryzmu	23
4. Rozłam ruchu reformacyjnego w Polsce	31
5. Bracia Polscy wobec Konfederacji Warszawskiej	38
6. Chrystianie – Bracia Polscy w Rzeczypospolitej w latach 1561–1658	46
Zbór Braci Polskich w czasie przedsocyniańskim – do roku 1580	46
Bracia Polscy na przełomie XVI i XVII wieku	53
Raków centrum ruchu ariańskiego	58
Schyłek arianizmu – wygnanie arian z Rzeczypospolitej	69
II. Prawa jednostki ludzkiej w koncepcjach Braci Polskich	75
1. Idea poszukiwania prawdy i prawo do wolności przekonań	75
Bracia Polscy wobec przeszłości i wyzwań czasów im współczesnych	75
Socynianie wobec głównych nurtów Reformacji	81
Osiągnięcia i kontrowersje teologii ariańskiej	84
2. Szermierze tolerancji – europejski horyzont osiągnięć intelektualnych Braci Polskich	93
3. Bracia Polscy wobec prawa własności	106
4. Bracia Polscy o obowiązku służby wojskowej – dylemat pacyfizmu	118
5. Bracia Polscy wobec instytucji państwa: urzędów i sądów	130
6. Ewolucja społeczno-polityczna Braci Polskich	141

III. Kształtowanie się przedoświeceniowej filozofii praw człowieka

1. Wkład Braci Polskich w myśl polityczno-prawną Europy XVII stulecia.	146
2. Socynianie a koncepcja sprawiedliwości Grotiusa	149
3. Arianie i imperatyw tolerancji w filozofii politycznej Spinozy	164
4. Socynianizm a pojęcie ekumenizmu Leibniza	185
5. Wpływ arianizmu na filozofię naturalnych praw człowieka Pufendorfa	201
Zakończenie	210
Bibliografia	218
Spis ilustracji	232
Indeks osób i nazw geograficznych	233